

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง องค์ประกอบและองค์ประชุมของคณะกรรมการวัตถุอันตราย

กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อก ๐๓๐๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๑ มาตรา ๖ บัญญัติให้มีคณะกรรมการวัตถุอันตรายคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมหรือเลขาธิการสำนักงาน และผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ ต่อมาได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบคณะกรรมการวัตถุอันตราย ยุบเลิกกรรมการจากผู้แทนหน่วยงานบางส่วน และเพิ่มเติมผู้แทน บางหน่วยงานเป็นกรรมการ เพื่อให้ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสิบคนเป็นกรรมการ ต่างจากองค์ประกอบเดิม กำหนดไว้ไม่เกินเจ็ดคน และการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิต้องคัดสรรจากความเชี่ยวชาญมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องให้กว้างขึ้นมากกว่าบทบัญญัติเดิม เนื่องจากพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๓ บัญญัติให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ กรมโรงงานอุตสาหกรรมในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการวัตถุอันตรายมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมาย ดังนี้

๑. เมื่อนับแต่วันที่พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑ ก็ล่วงเลยระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว โดยปัจจุบันยังอยู่ระหว่างการดำเนินการสรรหาเพื่อแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ ในระหว่างนี้มีเรื่องที่เกี่ยวข้องที่กำหนดให้ผ่านคณะกรรมการวัตถุอันตรายเพื่อให้ความเห็นก่อนออกเป็นกฎหมายใช้บังคับ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้หรือไม่

๒. ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดองค์ประกอบผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสิบคนเป็นกรรมการ โดยกำหนดให้

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๓๕ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อย่างน้อยห้าคนให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตัวแทนองค์กรต่าง ๆ เมื่อยังไม่มีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ จะมีการประชุมโดยนัยองค์ประชุมซึ่งมีกรรมการวัดอุณฺทรายโดยตำแหน่งที่มีอยู่แล้วได้หรือไม่ เนื่องจากมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติวัดอุณฺทราย พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติวัดอุณฺทราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติวัดอุณฺทราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติวัดอุณฺทราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ชุดใหม่ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติวัดอุณฺทราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัดอุณฺทราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติวัดอุณฺทราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ จะยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้หรือไม่ เห็นว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๒๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติวัดอุณฺทราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นบทเฉพาะกาลที่ประสงค์จะให้มีความสืบเนื่องของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเก่าและชุดใหม่ จึงกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่แล้ว สำหรับระยะเวลาที่มาตรา ๒๓ กำหนดให้ต้องดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนั้นเป็นเพียงระยะเวลาเร่งรัดให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามกฎหมายใหม่เท่านั้น มิใช่เงื่อนไขเวลาที่จะทำให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามกฎหมายเดิมพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่งแต่อย่างใด ซึ่งประเด็นปัญหาทำนองเดียวกันนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๔๕๓/๒๕๓๒^๒ ดังนั้น แม้จะครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่

^๑ มาตรา ๒๓ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติวัดอุณฺทราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติวัดอุณฺทราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

^๒ บันทึก เรื่อง หรือปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ นร ๐๖๐๑/๔๗๓ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๓๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติวัดอุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ แต่เมื่อยังไม่มี การแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จึงยังคงอยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติวัดอุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัดอุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ จะนับองค์ประชุมเฉพาะกรรมการโดยตำแหน่งที่มีอยู่แล้วได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า ในการนับองค์ประชุมของคณะกรรมการ ต้องปรากฏว่าคณะกรรมการคณะนั้นมี องค์ประกอบครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดเสียก่อน เมื่อองค์ประกอบของคณะกรรมการ ครบถ้วนและเกิดคณะกรรมการขึ้นแล้ว จึงจะพิจารณาองค์ประชุมของคณะกรรมการเป็นลำดับ ถัดไป ดังที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๘๗๗/๒๕๔๗^๓ ดังนั้น ใน การนับองค์ประชุมจึงไม่อาจนับองค์ประชุมเฉพาะกรรมการโดยตำแหน่งที่มีอยู่แล้วได้

ในกรณีตามข้อเท็จจริงที่ขอหารือมานี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการวัดอุอันตรายตามมาตรา ๖^๔ แห่งพระราชบัญญัติวัดอุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติวัดอุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบด้วย (๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ซึ่งเกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติวัดอุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ และ (๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ซึ่งเมื่อได้วินิจฉัยไว้ใน ประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติ วัดอุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

^๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การนับองค์ประชุมคณะกรรมการองค์การ จัดการน้ำเสีย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๑๔๓๓ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๔ มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการวัดอุอันตรายคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม เป็นประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการขนส่งทางบก อธิบดีกรมการค้า ภายใน อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรม ปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เลขาธิการ คณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ เลขาธิการสำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้า เกษตรและอาหารแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสิบคนเป็นกรรมการ และอธิบดีกรม โรงงานอุตสาหกรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนกรมธุรกิจพลังงาน ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และผู้แทนสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้ ความ เชี่ยวชาญมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาเคมี วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ หรือกฎหมาย และอย่างน้อยห้าคนให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตัวแทนขององค์การสาธารณประโยชน์และมี ประสบการณ์การดำเนินงานด้านการคุ้มครองสุขภาพอนามัย ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านการเกษตรกรรม ยั่งยืน ด้านการจัดการปัญหาวัตถุอันตรายในท้องถิ่น หรือด้านสิ่งแวดล้อม

โดยบทบัญญัติของกฎหมาย ดังนั้น องค์ประกอบของคณะกรรมการวัตถุอันตรายจึงครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายแล้ว โดยในการประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุมตามมาตรา ๑๒^๔ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๒

^๔ มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวในเรื่องใดกรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น